

# FLEKKEFJORD KOMMUNE

## Saksfremlegg

Saksbehandler:

Rolf Terje Klungland

Arkivsaksnr: 08/1449

Arkiv: U40

### SAKSGANG

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saksnr.	Saksbehandler
Formannskapet	18.02.2016	012/16	RTK

## Fiskeri- og havbruksnæring

### Saksdokumenter:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
3	I	11.12.2015	Nærings- og fiskeridepartementet	Høring av forslag til innretning av havbruksfondet

### FSK-012/16

#### vedtak:

Flekkefjord vil komme med følgende merknader til høring av forslag til endringer av havbruksfondet

- Flekkefjord kommune ønsker at det opprettes et nasjonalt havbruksfond og slutter seg til den foreslåtte fordelingsnøkkelen.
- Flekkefjord kommune ønsker at det velges en modell med umiddelbar utbetaling.

### Saksopplysninger:

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt forslag til innretning av et nytt havbruksfond til høring og ber om tilbakemelding fra oppdrettskommunene.

Høringsnotatet drøfter blant annet:

- Fordelingsnøkler mellom a) fylkeskommuner og kommuner, b) kommuner og c) fylkeskommuner
- Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet
- Administrasjon av fondet

Høringsfristen er satt til 18. februar 2016.

### Vurdering:

Havbruksnæringen har utviklet seg til å bli en viktig næring for Norge og for de mange kommunene med oppdrettsvirksomhet langs hele kysten. Det drives i dag oppdrett av laks og ørret i totalt 160 kystkommuner, fra Lyngdal kommune i sør til Hammerfest i nord, og

havbruksnæringen bidrar med aktivitet, sysselsetting og inntekter. Likevel opplever mange kystkommuner at de får for lite igjen for å tilrettelegge for næringen.

Regjeringen vil legge til rette for videre vekst i oppdrettsnæringen, der en av forutsetningene er tilgang på tilstrekkelig og egnet areal.

I regjeringens politiske plattform går det frem at kommuner som stiller areal til rådighet for havbruksnæringen bør oppleve større positive ringvirkninger fra aktiviteten. Den politiske plattformen sier også at store deler av vederlaget for nye konsesjoner bør tilfalle berørte kommuner.

Næringskomiteen har i sin innstilling til meldingen gått inn for at 80 prosent av vederlaget for tildeling av ny kapasitet skal tilfalle kommunal sektor, mens statens andel skal være 20 prosent. Videre er regjeringen bedt om å opprette et havbruksfond som skal sikre en rimelig fordeling av kommunal sektors andel av vederlaget til alle fylkeskommuner og kommuner med oppdrettsvirksomhet.

Havbruksnæringen trenger nye og egnede arealer for å kunne vokse videre. Lokalitetene har stor betydning for selskapenes evne til å drive effektivt og oppnå lønnsom drift.

Selv om Norge har en lang kyst og havbruksnæringens direkte arealbeslag er lite, er tilgang på areal en reell knapphetsfaktor.

Nofima (Nasjonale ringvirkninger av havbruksnæringen) har beregnet at havbruksnæringen i 2013 kjøpte varer og tjenester i Norge for 34,3 milliarder kroner. Innkjøp hos leverandørindustrien utgjorde 14 678 årsverk i avledet virksomhet samme år.

Brutt ned på lokalitetsnivå tilsvarer dette i gjennomsnitt en verdiskaping på 25,7 millioner kroner, eller en sysselsetting på 17 årsverk, per lokalitet i bruk. Det er altså en betydelig verdiskaping i næringen.

Stortinget mener at havbruksfondet skal sikre en rimelig fordeling i alle kommuner med oppdrettsvirksomhet. Samtidig går det frem at fondet skal stimulere kommunene til å gi næringen tilgang til egnede lokaliteter.

Målsettingen er at ordningen bør være enkel å administrere. Departementet tar også med seg kommunenes ønske om mest mulig forutsigbare inntekter som et viktig hensyn.

### **Berettiget til fond**

Departementet mener det er en naturlig forutsetning at det kun er kommuner og fylkeskommuner med oppdrett av laks, ørret eller regnbueørret i sine sjøarealer som bør ha krav på en del av havbruksfondet.

Tillatelser til oppdrett av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret tildeles løpende og vederlagsfritt, og omfattes derfor ikke av fondsløsningen.

### **Forholdet til kapasitetsøkningen på 5 prosent**

Kapasitetsøkningen på 5 prosent på eksisterende tillatelser fordeles med en andel på 50-50 mellom stat og kommunal sektor, og vil ikke inngå i havbruksfondet.

Vederlaget for alle tillatelser som tildeles fra 1. januar 2016 skal fordeles med 80 prosent til kommunal sektor (10 % til fylkeskommunen og 70 % til kommunen) og 20 prosent til staten, hvorav kommunal sektors andel fordeles gjennom havbruksfondet.

## Nasjonalt eller regionalt havbruksfond?

I havbruksmeldingen legges det opp til å dele kysten inn i 11-13 produksjonsområder hvor det etableres miljøindikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere vekst i det enkelte produksjonsområde annethvert år.

Et spørsmål blir derfor om det bør opprettes ett nasjonalt havbruksfond, eller om det bør opprettes 11-13 havbruksfond – ett for hvert produksjonsområde. Et annet alternativ er fylkesvise havbruksfond, noe Troms fylkeskommune har vært inne på i sitt foreløpige innspill.

Departementet skriver: «*Stortinget har lagt til grunn at alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet skal få en andel av fondet, ikke bare kommuner og fylkeskommuner som tilrettelegger for nye lokaliteter.*»

*Et argument mot at kun kommuner i produksjonsområder som får vekst tilgodeses, er også at kommuner i produksjonsområder hvor kapasiteten holdes uendret eller reduseres grunnet den biologiske situasjonen opplever større negative virkninger av aktiviteten, og at det derfor er vel så gode grunner til at disse kommunene bør få en andel av fondet. I områder med en mindre god biologisk situasjon kan det også være større behov for klarering av nye og mer egnede lokaliteter for oppdrett, og kommunene bør derfor gis incentiver i den retning.»*

Departementet oppfatter at det er bred enighet om at hoveddelen av kommunal sektors andel bør tilfalle kommunene.

Samtidig har fylkeskommunene en viktig rolle knyttet til samordning av arealplaner og andre fellestiltak som tilsier at de også bør få en viss andel.

Departementet har satt opp et talleksempel som illustrerer fordelingen basert på Stortingets forutsetninger med 10 prosent til fylkeskommunene og 70 prosent til kommunene.

## Frekvens fra utbetalinger fra fondet

Havbrukskommunene har vært opptatt av at utbetalinger fra fondet bør skje årlig for å gi jevne inntekter og størst mulig forutsigbarhet.

Departementet har beskrevet tre modeller for utbetaling fra fondet:

- **Umiddelbar utbetaling**  
Modellen innebærer at kommunal sektors andel av inntektene fra fremtidige kapasitetstildelinger utbetales med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt, altså blir det full utbetaling i år 1 og ingen utbetaling i år 2.
- **Fast utbetaling**  
Denne modellen innebærer at det bestemmes et fast beløp som årlig utbetales fra fondet til fordeling blant kommunene. Dette medfører at størrelsen på de samlede utbetalingene fra fondet er konstant, og at kommunenes inntekter, i den grad de beholder samme fordelingsnøkkel mellom perioder, får faste, årlige inntekter.
- **Prosentvis utbetaling**  
Denne modellen innebærer at en fast andel av midlene i havbruksfondet utbetales årlig. Til forskjell fra modellen med fast utbetalingsbeløp vil størrelsen på utbetalingene variere med størrelsen på selve fondet, men sikrer samtidig en mindre varierende størrelse på utbetalingene enn modellen med umiddelbar utbetaling.

Modellene beskrives nærmere i høringsnotatet.

### Bør det opprettes et faktisk havbruksfond for fordeling av inntektene?

Modellene som er beskrevet, utenom umiddelbar betaling, men med fast årlig utbetaling basert på et kronebeløp eller en prosentsats, innebærer begge at deler av inntektene må holdes tilbake.

Som nevnt beregnes det ikke renter mellom tidspunktet hvor midlene inntekts- og utgiftsføres på statsbudsjettet. Et alternativ er at det faktisk opprettes et havbruksfond som blir ansvarlig for forvaltningen av midlene som er kommet inn, men som ennå ikke er utbetalt til kommunene.

Dersom halvparten av inntektene på eksempelvis 1 milliard kroner holdes tilbake, er det altså 500 millioner kroner som må forvaltes. Det enkleste og mest kostnadsbesparende er om midlene plasseres som bankinnskudd. Med dagens rentenivå på om lag eller litt under inflasjonen vil det omtrent kunne være nok til å opprettholde realverdien av midlene.

Et annet alternativ er at midlene forvaltes eks. ved plassering i verdipapirer, noe som vil ha høyere kostnader, og bedre muligheter for avkastning, men også mulighet for verdireduksjon. Et slikt alternativ reiser imidlertid spørsmål om hvem som skal forvalte midlene og hvilken risikoprofil midlene bør forvaltes med.

Ved umiddelbar utbetaling, vil kommunene og fylkeskommunene selv kunne ta stilling til bruken av sin andel av inntektene. Det finnes gode argumenter for og i mot de forskjellige ordningene. En umiddelbar utbetaling vil føre til at kommunene selv bestemmer hvordan pengene skal plasseres eller anvendes, eksempelvis til etablering av et lokalt næringsfond.

### Rådmannens forslag til

#### vedtak:

Flekkefjord vil komme med følgende merknader til høring av forslag til endringer av havbruksfondet

- Flekkefjord kommune ønsker at det opprettes et nasjonalt havbruksfond og slutter seg til den foreslåtte fordelingsnøkkelen.
- Flekkefjord kommune ønsker at det velges en modell med umiddelbar utbetaling.

### 18.02.2016 Formannskapet

#### Behandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

	Vurdert i saksfremstillingen:	Ikke vurdert:
I samsvar med overordnet plan	x	
Økonomi	x	
Likestilling		x
Barn og unges oppvekstvilkår		x
Universell utforming / tilgjengelig		x
Klima / miljø		x
ROS-vurdering		x
Folkehelse		x
Eldrerådet		x
Rådet for funksjonshemmede		x

---

Ansvar for oppfølging:

Samfunnsplanlegger

Underretning sendes til:

Nærings- og fiskeridepartementet